

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

1 (16)

Datum

2023-06-15

Ärendebeteckning

209-16411-2022

Modern Ekonomi Sverige AB
Sigurdsgatan 7A
721 30 Västerås

Förenklad delgivning

Tillsyn enligt penningtvättslagen; beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att Modern Ekonomi Sverige AB med organisationsnummer 556770-0470 ska betala en sanktionsavgift om två miljoner åttahundra tusen kronor (2 800 000 kr).

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn enligt penningtvättsregelverket¹ granskat Modern Ekonomi Sverige AB:s allmänna riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Granskningen har visat att Modern Ekonomi Sverige AB överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Bolaget har under tillsynsperioden 2021-04-21–2022-04-21 haft en bristfällig dokumenterad allmän riskbedömning och har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsen gällt centrala delar av penningtvättsregelverket, att den varit allvarlig och att den inneburit en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Modern Ekonomi Sverige AB är sedan den 8 januari 2013 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt för verksamheterna bokföring, redovisning och skatterådgivning. Bolaget har sitt säte i Västra Götalands län. Bolagets verksamhet omfattas därmed enligt

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

penningtvättsregelverket av Länsstyrelsens tillsyn. Länsstyrelsen har inte tidigare utövat tillsyn över bolagets verksamhet enligt nu gällande penningtvättslag.

Länsstyrelsen förelade bolaget den 21 april 2022 att komma in med verksamhetens dokumenterade allmänna riskbedömning enligt penningtvättsregelverket.

Den 13 maj 2022 kom bolaget in med verksamhetens allmänna riskbedömning samt kontorens underlag till den allmänna riskbedömningen. Bland handlingarna fanns underlag från åtta av bolagets nio arbetsställen.

Länsstyrelsen skickade den 21 mars 2023 ett nytt föreläggande till bolaget om att redogöra för hur stor del av bolagets omsättning under tillsynsperioden 2021-04-21–2022-04-21 som härrör från verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket. För det fall bolagets allmänna riskbedömning även omfattar underlag från det nionde arbetsstället gavs bolaget även möjlighet att komplettera med detta underlag.

Den 5 april 2023 kom bolaget in med ett yttrande till Länsstyrelsen. I yttrandet angav bolaget att 84,4 % av omsättningen under perioden 2021-05-01–2022-04-30 omfattas av penningtvättsregelverket, vilket motsvarar 72 501 349 kronor. Bolaget uppgav vidare att beräkningen gjordes på denna period eftersom det är den närmaste hela perioden som bolaget kan ta fram siffror på. I yttrandet angav bolaget även att det nionde arbetsstället inte finns med i den allmänna riskbedömningen eftersom det inte bedrivs någon verksamhet där som omfattas av penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen skickade ytterligare ett föreläggande till bolaget den 12 april 2023 att utförligt beskriva vilka tjänster bolaget tillhandahåller i den del av verksamheten som man i tidigare yttrande har uppgett inte omfattas av penningtvättsregelverket (15,6 % av bolagets omsättning). För det fall bolaget fortfarande ansåg att någon/några av tjänsterna inte omfattas av penningtvättsregelverket förelades bolaget även att motivera varför man anser att tjänsten/tjänsterna inte omfattas.

Den 25 april 2023 kom bolaget in med ett yttrande till Länsstyrelsen. I yttrandet angav bolaget att det tillhandahåller följande tjänster som inte omfattas av penningtvättsregelverket: Tjänster som avser systemleverans såsom system för fakturahantering och reseräkningar, vilka avtalas och levereras separat; samt tjänster inom verksamhetsområdet lön, som avser beredning av löner för anställda hos bolagets kunder för kunds räkning. I yttrandet har bolaget beskrivit vilka moment som lönetjänsterna bland annat innefattar. Bolaget har även angett en motivering till varför man

anser att tjänsterna inte omfattas. Bolaget har avslutningsvis anført att bolaget har gått längre i sin allmänna riskbedömning än vad penningtvättsregelverket kräver genom att värdera dessa tjänster ur ett penningtvättsperspektiv.

Länsstyrelsen förelade bolaget den 11 maj 2023 att komplettera med uppgifter om hur stor del av bolagets omsättning under tillsynsperioden som härrör från bolagets tjänster inom verksamhetsområdet systemleverans respektive bolagets tjänster inom verksamhetsområdet lön.

Den 22 maj 2023 kom bolaget in med följande svar. Av omsättningen under perioden 2021-05-01–2022-04-30 avser 1 070 501 kr bolagets tjänster inom verksamhetsområdet systemleverans och 10 436 633 kr bolagets tjänster inom verksamhetsområdet lön.

Länsstyrelsen har i detta ärende endast granskat och bedömt bolagets allmänna riskbedömning. Bolagets övriga skyldigheter enligt penningtvättsregelverket har Länsstyrelsen inte granskat.

Motivering till beslutet

Bakgrund och gällande bestämmelser

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Fysiska och juridiska personer som bedriver vissa typer av verksamhet ska registrera sin verksamhet i Bolagsverkets register mot penningtvätt och följa de krav som lagen ställer upp. Två av de sektorer som omfattas av penningtvättslagens regler är yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och revisionstjänster samt yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare).

Den generella risken för penningtvätt inom sektorn för bokförings- och revisionstjänster bedöms vara betydande. Bokförings- och redovisningskonsulter har en unik inblick i kunders transaktioner och bör kunna upptäcka misstänkta transaktioner. Det kan både vara transaktioner som kunderna gör men även misstänkt beteende hos kundernas kunder. Kriminella kan bland annat uppnå legitimitet för illegala transaktioner samt få falska underlag och fakturor att framstå som korrekta. Det är vanligt att man har kunder inom branscher som är kända för att vara mer utsatta för ekonomisk brottslighet än andra, till exempel bygg- och restaurangbranschen. I den nationella

riskbedömningen bedöms även den generella risken för penningtvätt inom sektorn skatterådgivare vara betydande.²

Genom tillsynen kontrollerar Länsstyrelsen att verksamheten drivs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen får förelägga den som driver verksamhet som omfattas av penningtvättslagen att lämna de upplysningar och ge tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen har även rätt att ingripa mot en verksamhetsutövare som överträder en bestämmelse i 2–6 kap. penningtvättslagen eller Länsstyrelsens föreskrifter på området.

En verksamhetsutövare ska bland annat ha en dokumenterad och uppdaterad allmän riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt penningtvättsregelverket ska den allmänna riskbedömningen innehålla en bedömning av hur de produkter och tjänster som verksamhetsutövaren tillhandahåller i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster som man tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns.

Verksamhetsutövaren ska också ta hänsyn till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar. Verksamhetsutövaren ska bestämma omfattningen av den allmänna riskbedömningen med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som man kan anta finns.

Penningtvättsregelverket genomsyras av principen om ett riskbaserat förhållningssätt, vilket för verksamhetsutövarens del innebär att omfattningen av åtgärder, förfaranden, kontroller med mera ska utformas och fortlöpande anpassas efter riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i den specifika verksamheten. Verksamhetsutövarens riskbedömning är en grundsten i det riskbaserade förhållningssättet. Eftersom verksamhetsutövaren ska utforma den allmänna riskbedömningen så att den kan ligga till grund för

² Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021.

verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder är den av stor vikt för flertalet åtgärder i penningtvättslagen.³

Utgångspunkter för bedömningen

Yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och revisionstjänster, och som inte avser verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag, samt rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare) omfattas av Länsstyrelsens tillsyn enligt penningtvättslagen.

Modern Ekonomi Sverige AB har i yttrande till Länsstyrelsen angett att 84,4 % av bolagets omsättning under perioden 2021-05-01–2022-04-30 härrör från bolagets tjänster som omfattas av penningtvättsregelverket, vilket motsvarar 72 501 349 kr. Bolaget har angett att resterande del av omsättningen under denna period, 15,6 %, härrör dels från tjänster som avser systemleverans (1 070 501 kr), såsom system för fakturahantering och reseräkningar, dels från tjänster inom verksamhetsområdet lön (10 436 633 kr), som avser beredning av löner för anställda hos bolagets kunder. Bolaget har uppgett att lönetjänsterna bland annat innefattar registrering av allmänna lönedata för kunder, beräkning av löner enligt avtal, distribution av lönespecifikationer, rapportering till myndigheter avseende anställda samt rapportering av AGI.

Bolaget har i huvudsak angett följande motivering till att tjänsterna inte ska anses omfattas av penningtvättslagen: En fristående system- och lönetjänst utgör inte en tillsynspliktig verksamhetsgren. Tjänsterna står inte listade i 1 kap. 2 § penningtvättslagen. De skulle möjligtvis kunna falla under verksamheterna som beskrivs i p. 19–20 i samma paragraf, men bolaget anser att det är tydligt att tjänsterna inte kan anses vara rådgivning avseende skatter och avgifter. Bolaget lutar sig mot bokföringslagens definition av bokföring och menar att systemtjänster och uppgifter för att bereda lön inte inbegrips i definitionen. Eftersom även andra lagar såsom förmånsrättslagen pekar mot den lagstadgade skyldigheten att upprätta bokföring enligt bokföringslagen så kan man utgå ifrån att det är definitionen enligt bokföringslagen som definierar bokföringstjänster även i penningtvättslagen. Bolagets slutsats är därmed att även om tjänsterna stöttar hanteringen av redovisningsmaterial, och resultatet av en utförd lönetjänst hamnar i ett bolags bokföring precis som andra affärshändelser, så anser inte bolaget att själva system- eller lönetjänsten är föremål för penningtvättslagens bestämmelser. Däremot är bokföringen, vid utövandet av bokföringstjänsten, föremål för penningtvättslagens bestämmelser. Bolaget har dock gått längre än vad

³ Se prop. 2016/17:173 s. 178 f och s. 511.

penningtvättsregelverket kräver och även värderat dessa tjänster ur ett penningtvättsperspektiv.

Länsstyrelsen gör följande bedömning av om bolagets tjänster inom verksamhetsområdet lön omfattas av penningtvättslagen.

Penningtvättslagen baseras på det fjärde penningtvättsdirektivet⁴ vars syfte är en effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. För att uppnå detta syfte har de aktörer som omfattas av lagen en skyldighet att förebygga, upptäcka och förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism i sin verksamhet.⁵

Som framgår ovan gäller penningtvättslagen bland annat för den som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster. En anledning till att sektorn omfattas av penningtvättslagen är att verksamheter som tillhandahåller bokföringstjänster har en unik inblick i kunders transaktioner och har möjlighet att upptäcka misstänkta transaktioner. Verksamhetsutövare som erbjuder bokförings- eller revisionstjänster kan bland annat utnyttjas för bokföringsåtgärder där pengar från brottslig verksamhet bokförs som försäljning men plockas ut som legala medel i form av lön och utdelning, eller för bokföringsåtgärder där legala pengar betalas ut som lön till svart arbetskraft eller för privat konsumtion.⁶

När Länsstyrelsen ska bedöma om en tjänst omfattas av penningtvättslagen har myndigheten att utgå ifrån det tjänsteutbud som verksamhetsutövaren erbjuder. Vid bedömningen av om en tjänst ska anses utgöra en bokföringstjänst enligt penningtvättslagen saknar det betydelse vad en verksamhetsutövare väljer att kalla tjänsten. Det som Länsstyrelsen har att bedöma är i stället om tjänsten består av sådana arbetsmoment som utgör bokföringstjänster. Eftersom Länsstyrelsen har att utgå från verksamhetsutövarens tjänsteutbud anser myndigheten att en tjänst som innehåller arbetsmoment som utgör bokföringstjänster ska anses omfattas av penningtvättslagen. Vid Länsstyrelsens bedömning av om bolagets tjänster inom verksamhetsområdet lön omfattas av

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG.

⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 1 och 174 f.

⁶ Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021, s. 90 ff.

penningtvättslagen, behöver myndigheten därmed bedöma om bolagets lönetjänster innehåller arbetsmoment som utgör bokföringstjänster.

Någon faktisk definition av bokföringstjänster finns inte i penningtvättslagen. I 2020/2021 års Nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige framgår det att bokförings- och revisionstjänster som till exempel kan innefatta att löpande bokföra affärshändelser, upprätta årsbokslut eller årsredovisning, upprätta skattedeklarationer samt att vara deklaraationsombud, utgör en betydande risk för penningtvätt.

Vad som avses med bokföringstjänster definieras inte heller i bokföringslagen. Bokföring grundas dock på räkenskapsinformation, vilket definieras i bokföringslagen. Med räkenskapsinformation avses bland annat sammanställningar av uppgifter som avses i grundbokföring och huvudbokföring samt sidoordnad bokföring. Med räkenskapsinformation avses även sådana sammanställningar av uppgifter som avses i verifikationer och handlingar m.m. som en verifikation hänvisar till samt sådana uppgifter i övrigt som är av betydelse för att det ska gå att följa och förstå de enskilda bokföringsposternas behandling i bokföringen.⁷ Bokföringsskyldiga bolag ska bokföra alla affärshändelser i verksamheten, såsom exempelvis lönekostnader.⁸ I förarbetena till bokföringslagen anges att bestämmelserna om löpande bokföring har utformats i syfte att skydda framför allt borgenärer, företagets delägare, medlemmar och anställda samt det allmänna. Den löpande bokföringen är länken mellan affärshändelserna och den offentliga redovisningen och säkerställer att en riktig och fullständig information kan lämnas i den offentliga redovisningen.⁹

Länsstyrelsen kan konstatera att den som är bokföringsskyldig måste kontrollera uppgifter som tillförs bokföringen i syfte att affärshändelserna ska återspeglas i den offentliga redovisningen. Penningtvättslagen ställer upp liknande granskningskrav genom att den som tillhandahåller bokföringstjänster måste granska de affärshändelser som ligger till grund för bokföringen i syfte att upptäcka om dessa skulle kunna utgöra ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism.

De uppgifter som ligger till grund för bokföring av en verksamhets affärshändelser behöver därmed granskas och sammanställas på ett korrekt sätt för att syftena med såväl bokföringslagen som penningtvättslagen ska kunna uppnås. Enligt Länsstyrelsens bedömning måste detta led vid bokföring av affärshänder anses ingå i begreppet *bokföringstjänster* enligt penningtvättslagen. Det är i detta led som

⁷ Se 1 kap. 2 § p. 9 bokföringslagen (1999:1078), BFL.

⁸ Se 1 kap. 2 § p. 7 och 4 kap. 1 § p. 1 BFL.

⁹ Se prop. 1998/99:130 s. 199.

misstänkta transaktioner skulle kunna förebyggas, upptäckas och förhindras.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att begreppet bokföringstjänster enligt penningtvättslagen innefattar framtagande eller sammanställning av uppgifter i syfte att dessa ska användas som räkenskapsinformation.

Utifrån de uppgifter som bolaget har lämnat om verksamhetsområdet lön kan Länsstyrelsen konstatera att bolagets lönetjänster bland annat består av att ta fram och sammanställa uppgifter i olika handlingar såsom exempelvis lönespecifikationer och skattedeclarationer (arbetsgivardeklarationer). Uppgifter i sådana handlingar ligger till grund för bokföring av affärshändelser kopplade till lönekostnader. Länsstyrelsen bedömer därför att bolagets lönetjänster innefattar att ta fram och sammanställa uppgifter i syfte att dessa ska användas som räkenskapsinformation. Lönetjänsterna omfattar även åtaganden som deklaraationsombud vid rapportering av arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI). Länsstyrelsen konstaterar vidare att de uppgifter som ligger till grund för bokföring av lönekostnader behöver granskas för att misstänkta transaktioner kopplade till lön ska kunna upptäckas.

Vid dessa förhållanden bedömer Länsstyrelsen att bolagets tjänster inom verksamhetsområdet lön innehåller sådana arbetsmoment som utgör bokföringstjänster enligt penningtvättslagen. Länsstyrelsen bedömer därför att bolagets tjänster inom verksamhetsområdet lön omfattas av penningtvättslagen. Denna bedömning ligger även i linje med lagens syfte att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bolaget har fört fram argumentet att lönetjänsterna inte omfattas av penningtvättslagen eftersom tjänsterna inte står listade i 1 kap. 2 § penningtvättslagen. I den allmänna riskbedömningen har bolaget dock identifierat ett antal risker för att lönetjänsterna kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Att bolaget självt har kunnat identifiera risker för penningtvätt och finansiering av terrorism kopplade till sina lönetjänster, talar enligt Länsstyrelsens bedömning också för att tjänsterna omfattas av penningtvättslagen.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets tjänster inom systemleverans inte omfattas av penningtvättslagen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att den del av bolagets omsättning som omfattas av penningtvättsregelverket uppgår till 82 937 982 kr (72 501 349 + 10 436 633) under perioden 2021-05-01–2022-04-30.

Bedömning av bolagets allmänna riskbedömning

Modern Ekonomi Sverige AB har gett in verksamhetens allmänna riskbedömning samt kontorens underlag till den allmänna riskbedömningen avseende åtta arbetsställen.

Av bolagets allmänna riskbedömning framgår det inledningsvis att varje verksamhetsbedrivande kontor har gjort en egen riskbedömning som ligger till grund för den gemensamma riskbedömningen ”Hela ME” där samtliga kontors bedömningar slagits samman för hela bolaget. Bolaget beskriver även sitt arbetssätt gentemot kund och anger att information från myndigheter används för att identifiera risker. Bolaget anger vidare att det har många erfarna medarbetare med väl utvecklad förmåga att identifiera risker för penningtvätt. Sammanfattningsvis bedöms bolagets risk för att utsättas för penningtvätt och finansiering av terrorism till medel.

Under rubriken *1. Byråns produkter/tjänster* har bolaget kategoriserat sina tjänster i 15 olika kategorier. För varje kategori har bolaget angett text under de tre rubrikerna: hur tjänsten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism; risknivå; motivering till bedömd risk.

Under rubriken *2. Byråns kundstruktur – geografisk* har bolaget angett att [REDACTED] av bolagets kunder består av svenska bolag och att sannolikheten att risken påverkas är lägre samt att resterande [REDACTED] är verksamma utanför Sverige, inom EU, och att sannolikheten att risken påverkas är medel. Bolaget anger som policy/åtgärd: [REDACTED] av våra företag är svenska och arbetar inom Sverige; Kontroll av ID samt analys av verksamheten; Stor försiktighet vid kunder som handlar utanför EU och inom EU; Stor försiktighet vid kunder som äger andelar i företag utanför Sverige.

Under rubriken *3. Byråns kundstruktur – kontaktform och distributionsätt* har bolaget angett att de träffar de allra flesta kunder månads- eller kvartalsvis och att sannolikheten att risken påverkas är lägre. Det framgår även att det förekommer kunder på ett par av kontoren där bolaget träffar kunderna [REDACTED] eftersom [REDACTED]

Sannolikheten att risken påverkas anges som medel för denna kategori. Bolaget har vidare angett att det har ett ytterst fåtal kunder som [REDACTED]. I och med möjligheten till [REDACTED] har bolaget dock större möjlighet [REDACTED]. Det framgår att bolaget har som policy att träffa samtliga kunder minst en gång per år, antingen fysiskt eller via digitala möten samt att bolaget åtminstone har [REDACTED]. Det framgår vidare att bolaget gör utökade kontroller på kunder som bolaget [REDACTED]

██████████ eller som ██████████ samt på material som lämnas via appar, e-post och dyl. då dessa kan innebära en större risk.

Under rubriken 4. *Byråns kundstruktur – inriktning* har bolaget angett att ett av kontoren är ██████████ och skog samt att ett av kontoren är ██████████. Sannolikheten att risken påverkas anges som lägre för dessa kontor. För kategorin ”Fåtal branscher” har bolaget angett att ██████████ och att sannolikheten att risken påverkas är lägre för denna kategori. För kategorin ”Alla branscher” har bolaget angett att många branscher är representerade och, om något sticker ut så är det ██████████ och ██████████. Sannolikheten att risken påverkas är medel för denna kategori. Som policy/åtgärd anges att bolaget undviker branscher med stor kontanthantering och andra risker. ██████████. Kund antas bara om bolaget har, eller kan skaffa, kunskap om branschen. Vid områden med högre risk görs fler och noggrannare kontroller. Långvariga relationer med flertalet kunder innebär god kännedom om kundens verksamhet.

Under rubriken 5. *Byråns kundstruktur – övrigt* har bolaget angett att det förekommer få kunder ██████████ samt att det förekommer kunder inom ██████████, men inte i så stor utsträckning. Vidare har bolaget angett att det förekommer ett ytterst fåtal kunder med ██████████. Några kunder med koppling till PEP-personer förekommer inte. Bolaget har angett att sannolikheten att risken påverkas är högre för samtliga kategorier. Som policy/åtgärd anges: utökad kontroll/vaksamhet av kunder i ██████████ samt vid ██████████; avstämning med kund vid nya kunder/leverantörer ██████████ följer Bolagsverkets regler för ██████████; går igenom kundregistret för att kontrollera samtliga personnummer är angivna.

Under rubriken 6. *Byråns interna struktur* anges bland annat att bolaget har nio kontor och ett nätverk med kontorschefer och kvalitetsansvariga från alla kontor som utbyter erfarenheter och information. Uppföljning av misstänkta beteenden och transaktioner samt eventuellt anmälda brottsmisstankar sker i dessa nätverk. Geografisk spridning kan försvåra bedömning i vissa fall jämfört med om all verksamhet funnit samlad. Slutligen anges att den sammanfattade riskbedömningen är medel.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets allmänna riskbedömning är bristfällig. Skälen till det är följande. Bolaget har listat och angett risknivåer avseende de tjänster som bolaget erbjuder. Bolaget har dock inte i tillräcklig utsträckning identifierat och analyserat vilka egenskaper och förhållanden i verksamheten som kan innebära en sårbarhet för att tjänsterna utnyttjas för försök till penningtvätt eller finansiering av

terrorism eller hur ett utnyttjande av bolagets tjänster rent faktiskt skulle kunna gå till.

När det gäller risker kopplade till bolagets kunder har bolaget endast angett ett par exempel på branscher som förekommer bland bolagets kunder samt angett att två av kontoren är specialiserade på två olika branscher. Det framkommer inte några ytterligare uppgifter om vilka kunder bolaget har. Den allmänna riskbedömningen saknar även identifiering och analys av *vilka risker* som kan förknippas med bolagets kunder samt en bedömning av hur riskerna påverkar sårbarheten för att bolagets tjänster utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Vidare finns det brister i bolagets analys och bedömningar av de angivna risknivåerna. Bolaget har till exempel angett att det inte förekommer några kunder med koppling till PEP-personer. Trots detta har bolaget angett att "sannolikheten att risken påverkas" är högre för denna kategori. Det framgår inte hur bolaget har kommit fram till denna bedömning.

Bolagets allmänna riskbedömning brister vidare när det gäller att återspegla vad som kommit fram i riskbedömningarna som har gjorts av respektive arbetsställe. Av underlagen från två av arbetsställena framkommer det exempelvis att det förekommer kunder som [REDACTED]. Detta återspeglas inte i den allmänna riskbedömningen för "Hela ME" där det enbart framkommer att bolaget har ett fåtal kunder [REDACTED].

Vidare har bolaget inte angett några risker kopplade till verksamhetens geografiska anknytningar. Bolaget har bland annat bedömt att risknivån är högre avseende kunder som är verksamma utanför Sverige jämfört med kunder som är verksamma inom Sverige. Trots att bolaget har bedömt att dessa kunder har en högre risknivå framgår det inte *vilka* risker som kan förknippas med dessa kunder. Bolaget har inte heller analyserat och bedömt vilka risker som kan förknippas med förekommande distributionskanaler. Även här har bolaget bedömt att det finns vissa distributionssätt som innebär en större risk, utan att motivera risknivån eller beskriva *vilka* risker som kan förknippas med de angivna distributionssätten.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att bolagets allmänna riskbedömning till stor del innehåller information om att olika företeelser endast förekommer i ringa omfattning. Exempel på detta är att bolaget har angett att det förekommer kunder inom [REDACTED], men inte i så stor utsträckning samt att det endast förekommer ett ytterst fåtal kunder [REDACTED]. Bolaget har dock inte identifierat och analyserat vilka risker som företeelserna kan innebära för att verksamheten ska

utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Att en risk förekommer sällan innebär inte att den per automatik är låg eller att risken inte behöver bedömas eller hanteras.

Bolaget har bedömt att den sammantagna risken för att bolaget ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism är medel. Detta har bolaget angett trots att man inte i tillräcklig omfattning har identifierat och bedömt samtliga riskfaktorer var för sig och i kombination.

Vidare har bolaget angett ett flertal faktorer, avseende bland annat kunder, distributionskanaler och geografisk anknytning, som framställs som riskreducerande. En riskreducerande faktor måste dock kopplas till en risk för att effektiviteten av faktorn ska kunna bedömas. Eftersom bolaget inte i tillräcklig utsträckning beskrivit, analyserat och bedömt riskerna med bolagets tjänster kan bolaget inte koppla de riskreducerande faktorerna till angivna risker.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att bolagets allmänna riskbedömning saknar en systematisk genomgång och motiverad bedömning, där i lagen angivna riskfaktorer beaktats, av hur bolagets olika tjänster, kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt hur stor risken är för att detta sker.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att det finns brister i bolagets allmänna riskbedömning i förhållande till de krav som ställs upp i penningtvättsregelverket. På grund av de konstaterade bristerna har den allmänna riskbedömningen inte kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder. Bristerna i bolagets allmänna riskbedömning innebär att bolaget begått en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Val av ingripande

Som Länsstyrelsen har konstaterat ovan har Modern Ekonomi Sverige AB överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har därmed rätt att ingripa. Valet av ingripande är i hög grad beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas.¹⁰ Länsstyrelsen ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som uppstått och graden av ansvar. Vid överträdelser som inte är ringa får ett ingripande ske genom beslut om sanktionsavgift.

¹⁰ Se prop. 2016/17:173 s. 411 och s. 554.

Länsstyrelsen tar i denna del hänsyn till följande omständigheter. Bolagets verksamhet har varit anmäld till Bolagsverkets register mot penningtvätt sedan den 8 januari 2013 och bolaget kan förväntas ha kännedom om de skyldigheter som finns enligt penningtvättsregelverket. Det har inte framkommit att bolaget under någon del av tillsynsperioden har haft en allmän riskbedömning av verksamheten som uppfyllt penningtvättsregelverkets krav. Överträdelsen har legat inom bolagets kontroll och har pågått under i vart fall hela tillsynsperioden. Länsstyrelsen bedömer att bolagets agerande också inneburit en fördel för bolaget jämfört med de konkurrenter som lagt tid och resurser på att efterleva penningtvättsregelverket. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter.

Mot bakgrund av bristernas karaktär och den tid som bristerna förekommit i verksamheten bedömer Länsstyrelsen att överträdelsen har inneburit en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen har vid denna bedömning även beaktat att det inom de sektorer där bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en betydande risk för penningtvätt. Överträdelsen kan därmed inte anses som ringa.¹¹ Länsstyrelsen bedömer att de brister som redovisats ovan avseende bolagets allmänna riskbedömning innebär att överträdelsen ska anses som allvarlig.

Det finns vid ovan angivna förhållanden skäl för Länsstyrelsen att besluta om en sanktionsavgift mot bolaget.

Sanktionsavgiftens storlek

När Länsstyrelsen fastställer sanktionsavgiftens storlek ska myndigheten ta särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått, skador som har uppstått, graden av ansvar samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen. Dessa omständigheter är typiskt sett sådant som Länsstyrelsen kan beakta i både förmildrande och försvårande riktning.¹²

Med finansiell ställning avses exempelvis verksamhetsutövarens årsomsättning, men Länsstyrelsen kan även beakta andra faktorer. Sanktionsavgiftens storlek ska i regel stå i relation till verksamhetsutövarens storlek och omsättning.¹³ Utgångspunkten när Länsstyrelsen bestämmer sanktionsavgiftens storlek är att myndigheten

¹¹ Jfr prop. 2016/17:173 s. 404

¹² Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 16 december 2021 i mål nr 2311-21 och mål nr 2334-21

¹³ Se prop. 2016/17:173 s. 403 f. och s. 556.

ska beakta alla relevanta omständigheter och att storleken på avgiften bör stå i proportion till hur allvarlig överträdelsen är.¹⁴

När det gäller Modern Ekonomi Sverige AB:s finansiella ställning har bolaget uppgett att 84,4 % av omsättningen under perioden 2021-05-01–2022-04-30 härrör från den tillsynspliktiga verksamheten, vilket motsvarar 72 501 349 kr. Länsstyrelsen har bedömt att de tjänster som bolaget tillhandahåller inom verksamhetsområdet lön också omfattas av penningtvättsregelverket. Enligt bolagets uppgifter härrör 10 436 633 kr av bolagets omsättning från dessa tjänster under ovan angiven period. Enligt riskbedömningen bedriver bolaget verksamhet på nio kontor på olika orter. Åtta av dessa kontor bedriver verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket, enligt bolagets uppgifter.

Länsstyrelsen får inte bestämma sanktionsavgiften till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att fastställa om Modern Ekonomi Sverige AB gjort en vinst till följd av överträdelsen. När det inte går att fastställa någon vinst till följd av överträdelsen får sanktionsbeloppet som högst uppgå till motsvarande en miljon euro. Sanktionerna enligt penningtvättslagen ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.¹⁵

Länsstyrelsen bedömer att bolaget har överträtt centrala delar av penningtvättsregelverket. Vid denna bedömning har Länsstyrelsen tagit särskild hänsyn till att bolaget haft en bristfällig allmän riskbedömning som inte har kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder enligt penningtvättsregelverket. Överträdelserna har även bedömts innebära en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Överträdelsen har vidare legat inom bolagets kontroll och inneburit konkurrensfördelar för bolaget. Det har inte framkommit annat än att överträdelsen har pågått under i vart fall hela tillsynsperioden. Detta utgör försvarande omständigheter. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter. Vid en samlad bedömning av dessa omständigheter, hur stor del av bolagets verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket samt med hänsyn till bolagets finansiella ställning och tjänsteutbud, anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften ska bestämmas till 2 800 000 kronor.

¹⁴ Se prop. 2016/17:173 s. 555 f.

¹⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 357.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § punkt 19–20, 2 kap. 1–2 §§, 7 kap. 1, 2, 5, 10–11, 13–14, 16, 21 och 25 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad enhetschef Helena Schultz med länsjurist Julia Norén som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Ann-Charlotte Broman medverkat.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Delgivning

Länsstyrelsen kommer att skicka er ett särskilt meddelande, så kallat kontrollmeddelande, om att detta beslut har skickats. Ni får alltså två brev från Länsstyrelsen, normalt med en dags mellanrum. Ni anses delgivna beslutet när två veckor har gått från det att beslutet skickades.

Information

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Modern Ekonomi Sverige AB är även fortsatt skyldiga att ha upprättade och uppdaterade riskbedömningar, rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvätsregelverket genom nya tillsynsinitiativ.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Ytterligare information om penningtvättslagen och era skyldigheter finns på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar Du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 16411-2022.